

1. Historiek

In 1999 werd de Wetenschappelijke Raad van de Stichting Integratie Gehandicapten (momenteel kortweg 'Sig'- *sterk in grenzen verleggen*) verzocht om samen te werken met Nederlandse wetenschappers aan een Vlaamse aanpassing van de Groningse Ontwikkelingsschalen. Het daarop volgend overleg met externe deskundigen maakte al snel duidelijk dat er in Vlaanderen een grote nood bestond aan een platform met betrekking tot alle aspecten van testconstructie, testrevisie en testgebruik.

Dit idee werd in een informeel overleg met de toenmalige Centrale voor Studie- en Beroepsoriëntering (CSBO, nu VCLB) uitgewerkt. Zoveel mogelijk instellingen, centra en personen die zich bezighouden met diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening werden aangeschreven om samen een platform rond deze diagnostiek te vormen.

In september 1999 sloegen vertegenwoordigers van deze instellingen en centra de handen in elkaar en het **Vlaams Forum voor Diagnostiek** was werkelijkheid geworden. In **oktober 2000** werd het informele VFD omgevormd tot de v.z.w. "*Vlaams Forum voor Diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening*" (**Belgisch Staatsblad 2/8/01**). Op 18 mei 2004 werden de statuten gewijzigd door de Algemene Vergadering, zoals voorzien in de nieuwe wet op de v.z.w.'s. Op 28 augustus 2017 werden de statuten opnieuw geüpdatet.

De leden van het VFD zijn o.a. vertegenwoordigers van de verschillende universiteiten en hogescholen, van de centra voor leerlingenbegeleiding, van de centra voor geestelijke gezondheidszorg, van de centra voor ambulante revalidatie en consultatiebureaus voor gehandicapten en van de centra voor ontwikkelingsstoornissen (zie <http://www.vlaamsforumdiagnostiek.be/ledenlijst.html>)

2. Doelstellingen

De v.z.w. VFD heeft tot doel kwaliteitsvolle diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening in Vlaanderen te bevorderen. Haar prioritaire initiatieven liggen op het vlak van:

- Inventariseren van de noden in de verschillende sectoren m.b.t. het instrumentarium en het gebruik ervan
- Het bevorderen en bepleiten van samenwerking tussen alle actoren die aan de noden kunnen voldoen
- Adviseren, bevorderen en bewaken van oordeelkundig gebruik en kwaliteit van het diagnostisch instrumentarium
- Ter beschikking staan van opleidingen, beroepsverenigingen en alle andere betrokkenen
- Een aanspreekpunt zijn voor overheid en uitgeverijen
- De maatschappij, in het bijzonder het werkveld, sensibiliseren voor en informeren over evoluties op het vlak van diagnostiek in de psychologische en pedagogische begeleiding en hulpverlening

3. Voorziene activiteiten voor 2017

- Updaten van de statuten (inclusief een update over "wie is Lid van de RvB?" en "wie is lid van de A.V."?)
- Verder opvolgen van het Vlaams Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek (KCD) en mogelijkheden tot samenwerking te onderzoeken oa. aangeven van problematieken en noden
- Verder opvolgen van de samenwerking met Pearson en deze vorm van samenwerking uitbreiden naar andere testuitgeverijen
- Onderhouden van de VFD website. De werkgroep wil ervoor zorgen dat de website van het VFD

interactiever en nog meer actueel informatief zal zijn

- Realiseren van een zesmaandelijks "VFD-nieuwsbrief"
- Samenkomen met een afgevaardigd bestuur op regelmatige basis om polshoogte te houden van relevante evoluties in Vlaanderen en mogelijk passende initiatieven en/of acties te ondernemen.
- Continuering activiteiten VFD werkgroepen (O.a. Taskforce Bourdon Vos 2.0 & BaTP)
- Afwerken van het WISC-V project

De stand van zaken wat de realisatie van deze objectieven betreft, wordt in het volgende hoofdstuk besproken.

4. Activiteiten

4.1 Raad van Bestuur

In 2017 vergaderde de Raad van Bestuur op 6 maart te Brussel. Voor de inhoud van de bespreking en de besluiten verwijzen we naar het verslag. Verdere formele vergaderingen werden niet gehouden. De Raad van Bestuur bleef via mail en telefoon contact onderhouden en een aantal bestuursleden zaten geregeld samen via aparte werkgroepen en voor aparte besprekingen bijv. het dagelijks bestuur, overleg met testuitgeverijen Pearson - Hogrefe, ontwikkeling en updaten van een nieuwe VFD-website, ...

4.2 Algemene Vergadering

De vereniging hield haar Statutaire Algemene Vergadering op 6 maart 2017. 28 leden waren aanwezig, waarvan 13 via volmacht. Voor de inhoud van de besprekingen en de besluiten verwijzen we naar het verslag. Geïnteresseerde leden zijn ook steeds welkom op de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de meesten doen dat ook.

4.3 Uitbreiding van de vereniging/vervanging leden en functies

Annemie Bos nam ontslag uit het VFD omwille van pensioen. We betuigen onze oprechte dank voor de jarenlange samenwerking. Zij stelt Marlies Tierens voor als haar vervanger. Ook Walter Magez neemt ontslag en stelt Gisleen Rauws voor als haar vervanger, vanuit CAP. Johan David eveneens op pensioen in 2017, stelt voor zich te laten vervangen, voor de koepel VLCLB, door Kris Van den Bossche. Kris zou enkel lid worden van de AV, en Lies Verlinde zou dan het mandaat in de RvB innemen. Van onze leden wordt verwacht dat zij actief willen deelnemen aan één van de projecten van het VFD en dat zij mee richting willen geven aan het VFD.

4.4 Dagelijks bestuur

Een "VFD Dagelijks Bestuur" (voorheen "Afgevaardigd bestuur") is in 2015 in het leven geroepen. Ook in 2017 kwam dit Dagelijks bestuur samen, wel slechts één keer (wegens WISC-V drukte), in november. Tijdens dit overleg werd er gebrainstormd over oa. de bespreking van het overleg tussen BFP – KCD – VFD dd. 19.10.'17 / VFD-Webstek / Nieuwe statuten / Update projecten KAIT - WPPSI-IV - CELF-V - ABAS Volwassenen - M-ABC, BOT-II (USA, gebrek aan VL normen) / VFD-Trofee.

4.5 VFD – Nieuwsflash & VFD - Nieuwsbrief

Er werden in 2017 door de voorzitter één uitgebreide VFD-nieuwsbrief (op 23 juni) verstuurd naar alle leden. Met dit schrijven wil de voorzitter de leden vooral "updaten" over de stand van zaken betreffende de VFD activiteiten gedurende de eerste zes maanden van 2017. Deze zesmaandelijks

nieuwsbrief bevat ook verder “nieuws uit de sector” en informatie over recente artikels en nieuwe boeken m.b.t psychodiagnostiek, testprojecten, congressen, enzovoort. Deze nieuwsbrieven zijn sinds 2017 ook voor het ruimere publiek te raadplegen zijn via onze nieuwe VFD-webstek (zie <http://www.vlaamsforumdiagnostiek.be/nieuwsbrieven-vfd.html>). Op 7 .1.'17 werd er ook nog een VFD-Nieuwsflash naar onze leden gestuurd en op 15 oktober een “VFD WISC-V informatie brief”, zie http://www.vlaamsforumdiagnostiek.be/uploads/7/3/6/4/73641965/nieuwsbrief_vfd_over_wisc-v-nl_okotber_2017.pdf)

4.6 Website

Binnen het VFD vormen Veerle Briers, Sylvie Van Houtvinck en Kris Velghe een werkgroep om de website up-to-date te houden.

De werkgroep ontwikkelde een geheel nieuwe webstek (<http://www.vlaamsforumdiagnostiek.be/>) en wil ervoor zorgen dat de website van het VFD interactiever én nog meer actueel informatief zal zijn. Gebeurd in 2017:

- Toevoegen op website: nieuwsbrieven, linken naar “Howtotest”, “CAP-vademecum”, Prodia, KcD, KAIT-brief, Jaarverslagen, BFP-kwalificatie, PEV’s en andere postgraduatens, beoordeling Bayley-III, testen in ontwikkeling, artikels & boeken, congressen & symposia,..
Alle info voor de website kan men doorsturen naar Kris, Sylvie en/of Veerle.

Er wordt overwogen om de VFD-Nieuwsbrief vanuit de website uit te sturen, ook bv. naar deelnemers aan onze studiedagen. Hoe kunnen we best onze nieuwe webstek promoten, blijft een actuele vraag!

4.7 Opvolgen van en samenwerken met het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek (KcD)

Ook in 2017 was het VFD betrokken bij het opvolgen van het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek (KcD) en het onderzoeken van de mogelijkheden tot samenwerking met het KcD (www.kwaliteitscentrumdiagnostiek.be).

Volgende VFD-leden zijn ook leden van het KcD:

- Jan Scheiris en Stefaan Jonniaux, beiden medeoprichters van het Kwaliteitscentrum en tevens ook lid van de Raad van Bestuur van het Kwaliteitscentrum,
- Kathrine Goffart
- Ilse Noens
- Karine Verschueren
- Peter Theuns
- Herbert Roeyers

Conform de doelstellingen van het KcD, is het KcD het centraal aanspreekpunt voor vragen vanuit bijv. testuitgeverijen zoals Pearson (bv. inzake kwaliteitsbeoordelingen van nieuwe of vernieuwde uitgaven van diagnostische instrumenten) en om deze in samenwerking met alle voorhanden zijnde deskundigen te beantwoorden. Het voordeel voor het KcD om bij dergelijke kwesties als ‘draaischijf’ te fungeren, is dat het zich op die manier duidelijker kan profileren t.a.v. het werkveld door dit op een directe en zichtbare wijze van nut te zijn. Voor het VFD is het voordelig omdat het zo in deze zijn netwerk optimaler kan gebruiken en er een ‘officiële’ partner bij krijgt om de kwaliteit van diagnostiek en diagnostische instrumenten in Vlaanderen te waarborgen. Voor de gebruikers, ontwikkelaars en producenten is het evident om te werken met één aanspreekpunt.

Vanuit deze coördinerende rol van het KcD, is er op regelmatige basis overleg geweest met VFD (via formele overlegmomenten of via mail en/of telefoon), bijv. in het kader van de samenwerking met Pearson (zie ook paragraaf 4.8) en Hogrefe.

Op 19.10-'17 had een overleg plaats tussen VFD – Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek en de BFP. Op de agenda: Raakvlakken & samenwerking (bv. dag vd. psycholoog), noden? / Wordt diagnostiek voldoende "betrokken" in de huidige "politieke" evoluties & ook in de Federale Raad GGZ - "onderhandelingen" mutualiteiten - RIZIV - ..? / Hoe kijken we naar diagnostiek vanuit de verschillende instellingen/verenigingen (VFD, BFP, KcD, EFPA, ITC, universiteiten en hogeschool)? / Het belang van de interuniversitaire Permanente Vorming (PEV) Klinische Psychodiagnostiek voor kinderen en volwassenen? / Vraag ivm. testuitgevers & medisch dossier.

4.8 Overleg met Pearson en andere testuitgeverijen

Ook in 2017 (i.c. op 20 januari) hebben wij VFD-overleg gehad met vertegenwoordigers van de testuitgeverij Pearson, over de voortgang van het WISC-V project (zie ook paragraaf 4.9 WISC-V project) en de voortgang van de WPPSI-IV en CELF-V projecten. Er waren hierrond ook veel contacten via telefoon en mail.

4.9 Voortgang van het WISC- V project

De Vlaamse dataverzameling van de WISC-V eindigde begin september 2017. Verschillende leden vanuit de hogescholen Toegepaste Psychologie en universiteiten FPPW hebben samen het project uitgevoerd. O.a. VFD-leden: Annemie Bos (Thomas More, bij laagbegaafden & nevenonderzoeken), Veerle Briers & Karine Verschuieren (KULeuven bij hoogbegaafden), Kathleen Omey (HOWEST, try out & normering), Isabel Vandemaele (VIVES, try out & normering) en Sylvie van Houtvinck (VUB, try out en bij TMA-allochtonen) voerden het normerings- en valideringsproject uit. Project coördinator is/was onze voorzitter Mark Schittekatte (met deelname aan het normeringsproject vanuit de UGent).

De Technische Handleiding, essentieel voor de kwaliteitsbeoordeling door het KcD en de COTAN, werd eind februari 2018 volledig afgewerkt.

Er waren tussendoor 2 WISC-V informatie-brieven:

- Één van het KcD zie <http://www.kwaliteitscentrumdiagnostiek.be/nieuws/>

- Eén van het VFD zie

http://www.vlaamsforumdiagnostiek.be/uploads/7/3/6/4/73641965/nieuwsbrief_vfd_over_wisc-v-nl_okotber_2017.pdf

Na een uitgebreide voorverkoop, georganiseerd door VVSP, de koepel VCLB en de Federatie van CAR vzw, volgde een 10tal introductiesessies (sprekers: A. Bos & M. Schittekatte) in de 5 Vlaamse provincies, zie voor de gehanteerde presentaties: http://schoolpsychologievvsp.be/vvsp/?page_id=99 Belangrijk was ook een brief van Pearson over kwaliteitsgaranties, zie <http://schoolpsychologievvsp.be/vvsp/wp-content/uploads/2017/10/brief-vvsp-nov-2017.pdf>

4.10 Voortgang van het OLB-project (OnderwijsLoopbaanBegeleiding)

Een update rond het OLB-project werd op de Raad van Bestuur van 2017 gebracht. Ondertussen is een vijfde meetmoment afgewerkt; meer dan 200 leerlingen werden opnieuw (nu vooral 6dejaars S.O.!) "opgespoord" en bevraagd over hun motivatie, studiekeuze etc.

Omdat de studiekeuze voor Hoger Onderwijs centraal komt bij de OLB-project populatie wordt overwogen welke de bijkomende aspecten zijn die bevraagd moeten/kunnen worden. Ook dient gelet te worden op eventuele overlap met het Vlaamse Columbus-project.

O.a. VFD-ers Annemie Bos, Veerle Briers, Miet Craeynest, Johan David, Mark Schittekatte, Peter Theuns, Sylvie van Houtvinck en Karine Verschuieren zijn leden van de OLB-werkgroep.

4.11 Steun i.v.m stopzetting van de verkoop van de KAIT

In een brief m.b.t. de KAIT vroeg Jacqueline Mulder, auteur van o.a. de KAIT en de K-SNAP, expliciet aan het VFD om de krachten te bundelen inzake het “afvoeren van de KAIT en de K-SNAP” door Pearson. Haar vraag betreft de heruitgave door Pearson of het doorverkopen van de rechten aan Hogrefe die de testen wel nog zou willen uitbrengen.

Als reactie op de stopzetting van de KAIT en naar aanleiding van deze vraag is in naam van het VFD door Annemie en Mark een brief verstuurd naar J. Mulders waarbij het VFD een duidelijk standpunt innam en onvrede uitte over het “verdwijnen” van een waardevol instrument oa. De KAIT is tot op heden (en minstens tot 2019) een test die beschouwd kan worden als een kwalitatief waardevol instrument én opgenomen in het opleidingsprogramma van verschillende universiteiten en hogescholen. Het opzet en de theorievorming ten grondslag aan de KAIT is een erg waardevolle benadering om cognitieve vaardigheden van volwassenen in kaart te brengen, op een andere wijze dan vanuit “de filosofie van de Wechsler-instrumenten”. In die zin is het verdwijnen van de KAIT in Vlaanderen “een halt toe roepen”, een psychodiagnostische verrijking! Vanuit wetenschappelijk oogpunt én voor de praktijk is “het aanbod van Nederlandstalige IQ-tests voor volwassenen” met Vlaamse data “afslanken”, in casu monopoliseren tot de WAIS-IV, onverantwoord! Het aanbod verschaalt niet alleen voor het werkveld, waar een noodzakelijke 2de testing niet zeldzaam is, maar ook bv. voor het validiteitsonderzoek van een update van de WAIS is een 2de meetwijze onontbeerlijk.

Wij steunen dan ook graag elk initiatief dat het monopolie van één test voor het meten in Vlaanderen van IQ bij volwassenen, kan opheffen; zeker ook een mogelijke oplossing om de KAIT weer “op de markt” te krijgen.

Op 17.11.17 berichtte J. Mulders ons dat het contact met andere, erg geïnteresseerde, uitgevers positief verloopt; wordt vervolgd..

4.12 Update van het werk van de VFD werkgroepen Task Force Bourdon Vos 2.0 & BaTP

De werkgroep Task Force Bourdon Vos (2.0) kreeg een goed jaar geleden, nieuw leven, met onder-tussen al heel concrete plannen voor een vernieuwde Vlaamse “psychometrie” voor de Bourdon. Ook een oproep (via Maya Franssen) voor het ontwikkelen van meer “Neuro-instrumentarium” voor peuters stond regelmatig op de agenda. Voor meer inlichtingen, contacteer VFD-ers Miet Craeynest, Peter Theuns of Mark Schittekatte.

De VFD werkgroep BaTP – Bachelors Toegepaste Psychologie” was in 2017 erg actief, inlichtingen bij de VFD-ers Isabel Vandermaele, Kathleen, Kris, Marlies en/of Miet.

5 Perspectieven voor 2018

Voorstellen om het..

- Verder opvolgen van het Vlaams Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek (KCD) en mogelijkheden tot samenwerking te onderzoeken: oa. aangeven van problematieken en noden
- Verder opvolgen van de samenwerking met Pearson en deze vorm van samenwerking uitbreiden naar andere testuitgeverijen
- Verder opvolgen van het WPPSI-IV en CELF-V project en andere Vlaamse adaptatieprojecten
- Het verder actief onderhouden van de website. De werkgroep blijft ervoor zorgen dat de website van het VFD interactief en actueel informatief blijft
- Verder uitbrengen van een zesmaandelijks “VFD-nieuwsbrief”(zowel voor de leden als niet-leden)

- Overleg te plannen en eventuele "lobbying" bij BFP e.a. om naar een gemeenschappelijk standpunt i.v.m. "*wie mag wat met (psycho)diagnostiek?*", in het bijzonder ivm. de "*rechten van de BaTP*" en KB 78, afbakening psychodiagnostiek tov andere disciplines, Europese richtlijnen ivm. "*testlevels*", etc.?
- Tot afspraken komen over richtlijnen/spelregels voor financiële ondersteuning van Vlaamse projecten die de kwaliteit van (psycho)diagnostiek bevorderen (een "VFD-PSD trofee" ..?)
- Samenkomen met een "VFD Dagelijks bestuur" op regelmatige basis (minstens 2-3 X per jaar) om polshoogte te houden van relevante evoluties in Vlaanderen en mogelijk passende initiatieven en/of acties te ondernemen.
- Voorbereiden (en eventueel uitvoeren) van een hernieuwde VFD Rondvraag naar testgebruik / VFD-OLB studiedag? / VFD Congres 2019 / deelname ECPA15 7-10 juli 2019, Brussel